

SLOVENSKI POROČEVALEC

UREADNIŠTVO:
LJUBLJANA, KNAFLJEVA
ULICA ŠTEV. 6
TELEFON 11-22 DO 11-28
UPRAVA IMA SVOJE PODKUR-
SNIČICE V CELJU IN MARIBORU.
ROKOPISI SE NE VRACAJO

UPRAVA IN IZDAVA
ODDELEK
LJUBLJANA, KNAFLJEVA
ULICA ŠTEV. 6
TELEFON 11-22 DO 11-28
OGLASI PO CENIKU
IZHAJA VŠAK DAN RAZEN
PONEDELJKA

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Nov duh in nove oblike tekmovanja

Te dni se vračajo mladinske delovne brigade iz Vojvodine. Dvajset brigad, to je pet tisoč mladincev je prišlo iz Srbije, Bosne, Hercegovine, Sandžaka in Črne gore, da pomagajo obdelati zapuščenja vojvodinska polja. Delali so tri mesece. V tem času so obdelali 28.000 oralov zemlje. Ogromno delo je to. Mladina ga je zmogla, ker jo je vzpodbujala zavest, da pomaga graditi novo domovino, zavest, da se je treba danes marsičemu odrediti, da je treba namreči danes vse sile, da bo jutri pri nas bolje, kakor je bilo kdaj koli v naši zgodovini. Ta zavest je podžigala našo mladino k delu, jo je podžigala, da se je lotila dela na nov način, da so si napovedale tekmovanje cele skupine in posamezniki, kdo bo dosegel boljše rezultate dela. Samo v medsebojnem tekmovanju je bilo mogoče obdelati teh 28.000 oralov zemlje.

Poročila o takih tekmovanjih prihajajo iz vseh delov države. Tekmujejo v Makedoniji, Srbiji, Bosni, na Hrvaškem, tekmujejo kmetje na polju, delavci v tovarnah, tekmujejo mladinske, ženske in celotne frontne organizacije, tekmujejo, kdo bo več napravil, kdo bo več doprinesel k hitrejši izgradnji naše porušene domovine. Tudi iz različnih krajev Slovenije prihajajo poročila o tekmovanju. Na Krškem polju tekmujejo med seboj ljubljanske mladinske brigade, udeleženci traktorskega tečaja tekmujejo s Hrvasi, tekmujejo rudarji, celo najmlajši, ki zbirajo razne odpadke, tekmujejo med seboj.

Tekmovalni duh je bil v ljudeh že od nekdaj močno razvit. Ljubi so prinašali cele strani o zmagah različnih sportnih tekmovalec. Danes ne pišemo toliko o našem tekmovanju in to je naša slabost. Včasih so pisali cele stolpce, če je kdo za desetinko sekunde prej pretekel določeno progo, če je za deset centimetrov vrgel dalje kroglo, kakor je bilo običajno. Prinašali so slike zmagovalcev, poročevalci so objavljali razgovore z njimi in mladina se je trgala za njihove podpise. Vse to je podžigalo tekmovalec k novim naporom. Žal pa se je vse tekmovanje izrodilo le v lov za rekordi, vse tekmovanje je šlo takrat v napačno smer.

Nismo proti sportnim tekmovanjem, tudi na teh področjih bomo v bodoče tekmovali. Smo le proti izrodkom tega tekmovanja, smo proti temu, da bi tekmovali le zaradi rekordov, samo zaradi tekmovanja. Samo tisto tekmovanje je zdravo, ki služi višjim ciljem, ki služi hotenju in potrebam svojega naroda. Včasih tekmovalec še na misel ni prišlo, da je možno tekmovati tudi v delu. Samo društva »Kmečkih fantov in deklet« so včasih prirejala tekmovanja koscev ali žanjič, toda to so bile zgolj prireditve, ki so trajale eno uro ali dve, in še te prireditve niso imele nikdar toliko gledalcev kakor kaka nogometna tekma. V tistih časih se je delo smatralo za sramoto. Takrat je marsikdo skrivaj svoje delovne roke. Športnik delavec ni bil nikoli tako cenjen kakor športnik dijak. Na banketih so se tovariši sramovali športnika delavca in marsikdaj je ta sam skrivaj svoje poreklo.

Delo se pred to vojno ni cenilo. Tisti, ki so živeli od delavčevih žuljev, so smatrali delavca za manjvrednega kakor sebe. Tisti, ki so s svojim delom preživljali druge, so čutili, da so zapostavljeni, zato tudi sami niso cenili svojega dela, niso ga ljubili. Zato takrat niso imeli volje, da bi se naprezali pri delu. Naprezali so se le, ker je stal za njihovim hrbtom valpet, paznik, predelavec, naprezali so se, ker jih je gonil tekoči trak, naprezali so se, ker je neprestano visela nad njimi grožnja: če ne boš dal vseh sil od sebe, boš šel na cesto. Visela pa je še ena grožnja: čim več boš napravil, slabše bo zate, napolni boš skladišča do vrha in gospodar ti bo rekel: »Ne potrebujem te več, pojdi!«

Danes se je odnos do dela spremenil. Danes vemo: vse, kar bomo naredili, bo šlo nam v prid. Naprezanje v delu bo zboljšalo naš položaj. Samo z delom se bomo rešili težav, v katere smo zabredli zaradi vojne. Delo nam bo pomagalo k jutrišnjemu lepšemu življenju. Danes je delo najvišja vrednota. Danes delo cenimo, kakor ga še nismo doslej. Zato danes tekmujemo tudi pri delu. Ne tekmujemo na prireditvah in ne samo eno uro ali dve. Tekmujejo pri vsakdanjem delu v tovarni ali na polju, tekmujemo dan za dnem, teden za tednom, mesec za mesecem. Tekmujejo, kdo bo dosegel večji uspeh v proizvodnji, ker vemo, da je v povečanju proizvodnje naša re-

Konferenca v Potsdamu zaključena

Prezident Truman in min. predsednik Attlee sta že odpotovala iz Berlina

London, 2. avg. (BBC) Konferenca »Velikih treh« se je po dveh sedmih dneh včeraj zvečer zaključila. Poročilo so podpisali Attlee, Truman in Stalin, vendar ne sme biti objavljeno pred jutrišnjim dnem. Truman je danes zjutraj odpotoval iz Berlina z letalom v Anglijo in bo obedeloval s kraljem na krovu bojne križarke »Renown« v Plymouthu. Truman bo nato odpotoval v Združene države Amerike. Attlee je odletel iz Berlina nekaj minut za Trumanom, Bevin pa je poročil današnje jutro za ogledovanje Berlina.

Sklepi zavezniške komandature

Berlin, 2. avg. Zavezniško poveljništvo, v katerem so 4 vojaški poveljniki mesta, je odločilo, da bodo Britanija, Združene države in Rusija

»Krasnaja Zvezda«: Politika do Nemčije zahteva jasnih ciljev

Moskva, 2. avg. (Tass) V mednarodnem pregledu »Krasnaja Zvezda« poudarja prof. Jeruzalimski veliki pomen vzpostavitve zavezniške politike napram Nemčiji. Bilo bi nevarno, pravi avtor, ako ne bi bilo nobene skupne politike in ako bi v vsaki od štirih zasebnih območjih vlada politika tamkajšnjih zavezniških oblastev, ki bi pogrešala vsako vzporeditev. Uspeh zavezniškega nadzorstvenega stroja more biti zagotovljen samo takrat, kadar je poskrbljeno, da se delo vrši harmonično. Krimski konferenca je sprejela dokončne odločitve in ni nobenega razloga za njihovo ponovno izprijenjanje. Te odločitve so bile sprejete takrat v splošnem. Danes, ko je treba vzeti v obzir uporabo teh načel, morajo biti stvarneje in točneje določene. Vsekakor bi bilo neprimerno popuščati proti nacističnim elementom v Nemčiji, ker bi to utegnilo zadržati ustalitev posameznih ločenih demokratičnih skupin in strank, ki so se začele pojavljati v političnem

življenju. Politika napram Nemčiji zahteva jasnih ciljev, istočasno pa odločnost in gibkost v dosegi smotrov. Kljub temu smatramo poizkus, da se revidira politika napram Nemčiji, ki je bila določena na krimski konferenci, za sredstvo, ki naj pomaga zadržati nemški napad v bodočnosti in preprečiti novo vojno.

Jeruzalimski poročila nato o britanskem časnarju Brailsfordu, ki priložila, da naj se celotna zavezniška politika napram Nemčiji omeji na podajanje gospodarske in prehranjevalne pomoči. Opazovalec navaja, da je tekom vojne proti hitlerjevski Nemčiji isti Brailsford zagovarjal zamisel odpustanja celo zakoreninjenim vojnim zločincem, ki so — da rabimo njegove lastne besede — »samo izvrševali nekatero dolžnost«. Jeruzalimski poudarja, da so tudi v Združenih državah nekateri krogi, ki iščejo prilike, da bi zavirali politiko sodelovanja »Treh velisil«. Ti reacionarni krogi doživljajo sicer poraz za porazom, vendar se kljub temu v

svojih naporih še niso utrudili. Tako so n. pr. v debati, ki se je vodila v ameriškem senatu o ustanovni listini Združenih narodov, pozkušali reacionarni senatorji izpodkopati zaupanje v ustanovno listino in jo razvrednotiti pred očmi ameriške javnosti.

Nemško imetje v tujini namenjeno za reparacije

London, 2. avg. (Reuter.) Jon Kynch poroča: Kakor govore v dobro poučenih krogih, so zavezniški izvedenci za reparacije že sestavili sezname nemških dobroimetij po vsem svetu, ki bodo precej povečali »nemško zmoglost plačlac«. V teh seznamih je upoštevano tudi stanje nemških dobroimetij v treh glavnih nevturalnih državah Švedski, Švici in Španiji. Čeprav je skupna vsota vseh kapitalov in vojnega plena v teh državah sorazmerno majhna, če se primerja z ogromno škodo, ki jo je treba popraviti, menijo vendar v dobro poučenih krogih, da je treba nemška dobroimetja v nevturalnih deželah obravnjavati na isti osnovi kakor nemška dobroimetja drugod. Švedska vlada je temu daljnosežno ugodila z zakonskimi ukrepi za prenos nemških dobroimetij in vojnega plena na zavezniške. Za prejšnje te zadeve je bil ustanovljen poseben odbor in proti njegovim odločitvam ni ugovora.

V Švici so bile že napravljene zanesljive cenitve nemških dobroimetij in vojnega plena. Menijo, da bo skupna vsota med 240 in 360 milijonov dolarjev. V dobro poučenih diplomatskih krogih pričakujejo, da bo ves ta znesek zahtevan za reparacije, čeprav bi Švica lahko zahtevala vrnitev gotove vsote za usluge, ki jih je izkazala v vojni. V Švici bodo v zvezi s tem potrebni menda še posebni ukrepi, ker švicarski zakon ščiti banke pri čuvanju uradne tajnosti.

Kar se tiče nemških dobroimetij v Španiji, je dobro znano, da so bile v španski industriji vložene velike vsote, vendar pa je bilo doslej mogoče dobiti le malo pojasnili o uporabi tega imetja za reparacije.

Predsednik Narodne vlade Slovenije tov. Boris Kidrič govori v kulturnem plenumu Osvobodilne fronte (Glej poročilo na 2. strani)

„Manchester Guardian“ o Jugoslaviji

Veliko priznanje angleškega lista partizanom in narodno osvobodilnemu gibanju

London, 1. avgusta. Londonski radio poroča: »Manchester Guardian« bo objavil vrsto člankov z naslovom »Evropska revolucija«. Prvi članek je posvečen Jugoslaviji in ima naslov »Partizani maršala Tita«. Članek med drugim piše:

List zaključuje: Tretje zasedanje AVNOJ-a je stvaren dokaz uspehov in kot tak bo brez dvoma mnogo doprinesel k temu, da se zacelijo rane, katere je Jugoslavija utrpela in da se začne novo prijateljstvo z zaveznicami.

O razmerah v Sloveniji

Posebni dopisnik »Manchester Guardian« objavlja dolg članek o nastanku nove Slovenije. Najprej obširno opisuje posledice italijansko-fašistične in nemške okupacije, Poudarja, da so bile v zadnjih letih prilike v katerih so živeli Slovenci, izredno težke. V splošnem so Slovenci prepričani, da bo delo za obnovo sicer težavno, pripravljani pa so kljub temu raje napredovati po težavnih poti, kakor pa nadaljevati kateri koli stvar, ki ima zvezo s starimi zatirilci. Članek opisuje tudi bridke občutke, ki vladajo v Sloveniji zaradi Trsta.

Angleži zahtevajo odstranitev Franca

London, 1. avg. Angleški združeni odbor za pomoč španskemu ljudstvu, ki ga podpirajo različne demokratične organizacije v Angliji, je pred dvema tednoma poslal vsem parlamentarnim kandidatom vprašalne pole, ki so jih sestavili John Priestley, William Dobbey in Wilfred Reberts. Odgovorni kažejo občudovanje nasprotja proti politiki podpiranja Franca. Večina vprašanih se je izrekla za sestavo nove vlade v Španiji. Mnogi so izjavili, da se mora režim v Španiji demokratizirati s pomočjo mednarodnega posredovanja. Skoro vsi mislijo, da bo ostala ta država izven mednarodne varnostne organizacije, dokler ne bo obnovljena demokracija v Španiji. Odgovore na vprašanja so poslali: 202 laburista, 56 liberalcev, 27 konzervativcev, 13 članov stranke »skupnost narodov« in 5 neodvisnih.

Kanadčani proti rovarjenju poljskih reakcionarjev

Ottawa, 2. avg. Kanadski tehnik »Canada Tribune« objavlja besedilo resolucije, sprejete na sestanku krajevnega odbora »Kanadskega združenja za pomoč Poljski in zavezničarom« v kmetijskem okrugu Richmond v pokrajini Alberta, ki protestira proti delovanju generala Sosnkowskega in generalnega konzula poljske emigrantske vlade Brezinskega, ki notuleta sodelujeta pri organiziranju profašistično poljske armade in sčeta prostor za 50.000 profašističnih poljskih emigrantov iz Evrope. Resolucija pravi, da poljski kmetje v Kanadi zavračajo »poiskuse Sosnkowskega in Brezinskega, da bi se rešili onadva in profašistični emigranti iz Evrope v Kanado in da bi izrabljali Kanado kot oporišče pripravi poljskih profašistov za tretjo svetovno vojno proti Sovjetski zvezi in poljski vladi.

Prvi sestanek novega angleškega parlamenta

London, 1. avg. Reuterjev politični dopisnik piše: Dva zbora, eden s pesnjico »dobrem tovaršiču«, drugi s pesnjico »rdčenim praporcu« sta zmotna tišino britanskega parlamenta, ki se je danes sestel. S tema pesnjica sta se predstavili nova večna laburistična vlada ministrskega predsednika Clementa Attleeja in pravaški konzervativni vojnega voditelja Winstonja Churchilla, ki se zdaj uradno opozicija. Attleeja ni bilo na njegovem mestu, ko se je novi parlament zbral, da izvoli generala, bivši ministrski predsednik Churchill pa je vstopil v zasedniški kabinet, da načelno svoje opoziciji. Člani opozicije so se dvignili in zapeli pesem o »dobrem tovaršiču«. Od 630 poslancev je 345 novincev. Attleeja je zastopal lord-predsednik sveta in voditelj spodnje zbornice Herbert Morrison. Okoli Morrisona so bili člani Attleejevega osrednjega kabineta, Churchill in drugi člani njegove poslovojnega vlada, med njimi bivši zunanji minister Eden, pa so sečeli na nasprotni strani. Tradicionalni ceremoniji so izvelili za govornika Sir-bona Browna. Nato sta Morrison za vlada in Churchill za opozicijo v izločenem govoru izrazila priznanje izločenemu govorniku, poudarjajoč vsake dostojanstvo službe. Zbornica je bila odročena in se bo znova zbrala za zaprtega člena.

Šesti dan procesa proti Petainu

V sredo je v začetku razprave proti maršalu Petainu dejal predsedujoči sodnik, da namerava postaviti poslopanju nekoliko ožje meje, da bi preprečil ugotovitve, ki ne spadajo k stvari. Pričevanje zadnjih dveh zaslišanij se je izpremenilo v iskanje onih, ki so odgovorni za poraz Francije, in vojski in civilisti so zvrščali odgovornost drug na drugega. André Morne, 75 letni javni tožilec, je izjavil: »Popolnoma se strinjam. Čas je, da se prične pravi proces proti Petainu. Prosim sodišče, da odstrani vse nebitne stvari.«

Zagovornik je naznanil, da je maršal Petain danes prejel pismo admiral Williama Leahya, bivšega veleposlanika Združenih držav v Vichiju, ki ga je Petain prosil, naj priča v njegovo korist. Pismo je datirano s dnem 22. junija 1945 in se pričinja takole: »Danes so mi izročili Vaše sporočilo od 10. junija. Iz njega sem zvedel za žalostni položaj, v katerem se nahajate zaradi razvoja dogodkov v Evropi. Razumeli boste, da mi je kot načelniku štaba nemogoče, da ne bi se kakor koli zapletel v notranje spore v Franciji, v katere ste morebiti zapleteni Vi. Vsaokrat, kadar niste sprejeli mojih priporočil, k odporu do osonih sil, ste navzdil kot vzrok te, da bi tako pozitivno dejanje privedlo do novega zatiranja Vašega naroda. Vaš glavni namen je bil dobiti in zaščiti uboga ljudstva Francije. Nemogoče mi je bilo verjeti, da bi imeli kak drug namen. Vendar moram pošteno ponoviti svoje mnenje, ki se vsem vam ga takrat izrazil, da bi določena odklonitev vsakega popuščanja pri zahtevah osi sicer prinesla povečane težave francoskemu ljudstvu, da pa bi bila z višjega stališča koristna za Francijo.«

Weygand je vztrajal na tem, da mora odgovoriti na Reynaudove obtožbe. »Medtem ko je stvar še nred sodiščem, Reynaud v svetovnem tisku potvarja dejstva in apelira na svetovno mnenje. Nanada one, katerih šitev. Biti udarnik dela je mnogo večja čast, kakor biti rekorder v tem ali onem športu.

Ne gre samo za to, kdo bo več napravil. Udarniki so samo tisti, ki pri povečanju proizvodnje gledajo tudi na to, kdo bo delo bolj napravil. In ne samo to. Udarnik bo gledal tudi na to, da pri svojem delu porabi čim manj materiala, gledal bo, da erodja, ki mu je pri delu potrebno, ne pokvari, gledal bo, da bo to erodje čim dalje vzdržalo. Pri tekmovanju moramo zasledovati vse te tri stvari. Mi ne hlaskamo za rekordi, mi delamo za obnovo naše domovine, za dobro vsega našega ljudstva.

Laval aretiran v Parizu

London, 1. avg. Pariska policija je danes izvršila posebne varnostne ukrepe kot priprave za prihod Piera Laval, bivšega vichyskega ministrskega predsednika, ki so ga včeraj aretirale ameriške oblasti v Morschingu blizu Linza, ko je prispel tja iz Španije.

Pariz, 1. avg. Pierre Laval, trikratni ministrski predsednik Francije, je bil po prihodu v Pariz takoj odpeljan v zapore za kolaboracioniste »Fresnes« v Parizu, kjer čaka na proces.

V »Beli knjigi«, ki jo je objavilo britansko zunanje ministrstvo, obtožujejo Laval, da je leta 1940 delal načrte, kako bi zadal smrtni udarec degolističnemu odporu. V poročilu britanskega veleposlanika v Madridu (sir Samuel Hoare) so navedene številne listine, ki se nanašajo na britansko prizadevanje, da bi se ugotovili nespozarum z Vichyjem jeseni 1940. Odkritje je, da je Laval načrtoval, ki se je izročil Hoareu, nameraval uporabiti francoske brodogradne in nekatere francoske vojaške enote za podvig, ki naj bi spet pridobil za Vichy francoske kolonije, ki so se pridružile generalu de Gaulleju. Hoare je takrat brzojavil v London, da je francoski veleposlanik v Madridu soglašal z njim, da bi izvedba tega Lavalovega načrta »nevdomno pomenila vojno med Veliko Britanijo in Vichyjem.«

Albanska manjšina v Makedoniji

Tirana, 2. avg. Albanska poročevalska agencija je objavila članek lista »Fjal« Viazerimati, glasila JN-OF-a v albanskem jeziku, pod naslovom »Zaključilo se je prvo šolsko leto v albanskih šolah v Skoplju«. Članek opisuje, kako so turška oblast in stari jugoslovanski režimi ogražali albansko manjšino v Makedoniji, ki je šele sedaj v demokratični federativni Jugoslaviji dobila vse narodnostne pravice.

Daily Telegraph o Petainovi krivdi

London, 1. avg. Ko analizira obtožnico, prihaja današnji »Daily Telegraph« do naslednjih zaključkov: 1. Petain je bil že pred izbruhom vojne defetist do moza. 2. Aktivno je preprečeval organizacijo in nadaljnji odpor v francoskem imperiju. 3. V času, ko so mislili, da je on branik Francije proti nemškemu zatiranju in izseljevanju, je bil bolj čustven, kot stvarjen. Novembra 1942 je ponovno ukazal odpor proti zavezniški invaziji v severni Afridi in pokorne pristal na nemško zasedbo vse Francije. V tem razdobju ni ničesar, kar bi govorilo zanj in za njegovo vedenje, ki se ne bi zdelo neprimerno za Lavalovega.

Prvi sestanek novega angleškega parlamenta

London, 1. avg. Reuterjev politični dopisnik piše: Dva zbora, eden s pesnjico »dobrem tovaršiču«, drugi s pesnjico »rdčenim praporcu« sta zmotna tišino britanskega parlamenta, ki se je danes sestel. S tema pesnjica sta se predstavili nova večna laburistična vlada ministrskega predsednika Clementa Attleeja in pravaški konzervativni vojnega voditelja Winstonja Churchilla, ki se zdaj uradno opozicija. Attleeja ni bilo na njegovem mestu, ko se je novi parlament zbral, da izvoli generala, bivši ministrski predsednik Churchill pa je vstopil v zasedniški kabinet, da načelno svoje opoziciji. Člani opozicije so se dvignili in zapeli pesem o »dobrem tovaršiču«. Od 630 poslancev je 345 novincev. Attleeja je zastopal lord-predsednik sveta in voditelj spodnje zbornice Herbert Morrison. Okoli Morrisona so bili člani Attleejevega osrednjega kabineta, Churchill in drugi člani njegove poslovojnega vlada, med njimi bivši zunanji minister Eden, pa so sečeli na nasprotni strani. Tradicionalni ceremoniji so izvelili za govornika Sir-bona Browna. Nato sta Morrison za vlada in Churchill za opozicijo v izločenem govoru izrazila priznanje izločenemu govorniku, poudarjajoč vsake dostojanstvo službe. Zbornica je bila odročena in se bo znova zbrala za zaprtega člena.

Prvi sestanek novega angleškega parlamenta

London, 1. avg. Reuterjev politični dopisnik piše: Dva zbora, eden s pesnjico »dobrem tovaršiču«, drugi s pesnjico »rdčenim praporcu« sta zmotna tišino britanskega parlamenta, ki se je danes sestel. S tema pesnjica sta se predstavili nova večna laburistična vlada ministrskega predsednika Clementa Attleeja in pravaški konzervativni vojnega voditelja Winstonja Churchilla, ki se zdaj uradno opozicija. Attleeja ni bilo na njegovem mestu, ko se je novi parlament zbral, da izvoli generala, bivši ministrski predsednik Churchill pa je vstopil v zasedniški kabinet, da načelno svoje opoziciji. Člani opozicije so se dvignili in zapeli pesem o »dobrem tovaršiču«. Od 630 poslancev je 345 novincev. Attleeja je zastopal lord-predsednik sveta in voditelj spodnje zbornice Herbert Morrison. Okoli Morrisona so bili člani Attleejevega osrednjega kabineta, Churchill in drugi člani njegove poslovojnega vlada, med njimi bivši zunanji minister Eden, pa so sečeli na nasprotni strani. Tradicionalni ceremoniji so izvelili za govornika Sir-bona Browna. Nato sta Morrison za vlada in Churchill za opozicijo v izločenem govoru izrazila priznanje izločenemu govorniku, poudarjajoč vsake dostojanstvo službe. Zbornica je bila odročena in se bo znova zbrala za zaprtega člena.

ČETRTI KULTURNI PLENUM OSVOBODILNE FRONTE

Včeraj se je sestel v Dramskem gledališču kulturni plenum Osvobodilne fronte. Prvič so se zbrali naši kulturni delavci, vključeni v Osvobodilno fronto že julija 1941. Takrat sta govorila predsednik Izvršnega odbora tov. Josip Vidmar in sekretar Izvršnega odbora tov. Boris Kidrič. To je bil tisti dan, ko je zapovedala Osvobodilna fronta kulturni molk, in hkrati tisti dan, ko so lepaki in italijanski in slovenski prvi razglasili Ljubljani, da se uvaja smrtna kazen za vse, ki se ne bi hoteli pokoriti. Drugi kulturni plenum je bil že dva meseca kasneje, septembra 1941 v Ljubljani, tretji lani januarja v Semiču. Današnji, ki se je prvič javno sestel v Ljubljani, je torej že četrti.

Uvodno besedo je govoril predsednik Narodno osvobodilnega sveta tov. Josip Vidmar. Predlagal je delovno predsedništvo, v katero so bili izvoljeni: minister za Slovenijo v zvezi z vlado, Edvard Kočbek, prosvetni minister tov. dr. Ferdo Kozak, tov. France Bevk, Juš Kozak, Božidar Jakac, Pavel Golja, France Mihelič, inž. Filip Kumbatovič, Andrej Budal in Pavel Šivic.

Nato je pozdravil plenum predsednik tov. Boris Kidrič v imenu Narodne vlade Slovenije, dr. Lu-

naček v imenu ljubljanskega mestnega odbora Osvobodilne fronte, tov. Mile Klopčič v imenu Društva za kulturno sodelovanje s Sovjetsko zvezo in tov. Andrej Budal v imenu primorskih Slovencev.

Pozdravom so sledili referati. V dopoldanskem delu sporeda je govoril prosvetni minister tov. dr. Ferdo Kozak o temi »Domovinska vojna in kultura«, predsednik tov. Jos. Vidmar o temi »Slovenska kulturna dediščina in osvobodilni boj«, tov. Juš Kozak pa o »Novih virih slovenske duhovne tvornosti«.

Popoldne je bil referat ministra za Slovenijo pri zvezi vlad tov. Edvard Kočbeka. Govoril je o narodno osvobodilni borbi in svetovnem nazoru. V zadnjem referatu je orisal univ. profesor France Kidrič znanost v Sovjetski zvezi.

Po referatih se je razvila diskusija, v katero so posegli tov. Branko Rudolf, Rostohar, Jože Udovič, inž. Gustinčič, prof. Ramovš in Milena Mohoričeva. Diskusijo je zaključil predsednik Narodne vlade Slovenije tov. Boris Kidrič.

Ob zaključku je prebral predsednik Josip Vidmar resolucijo slovenskih kulturnih delavcev, ki je bila soglasno sprejeta.

Resolucija pravi takole:

Ugotovitve četrtega kulturnega plenuma Osvobodilne fronte

Četrti plenum kulturnih delavcev, pripadnikov Osvobodilne fronte Slovenije — prvi v končnoveljavo osvobodilni domovini — slovesno ugotavlja:

I. Titovo jugoslovansko narodno osvobodilno gibanje, čigar bistvena sestavina je bil od začetka do kraja tudi slovenski narodno osvobodilni boj, samo ob sebi kulturno dejanje prvga reda. Naše narodno osvobodilno gibanje namreč ni samo ubranilo naše kulture pred barbariskimi fašističnim osvajalci in uničevalcem, temveč je s tem, da je aktiviziralo ljudske množice v borbi za človečanske in demokratične osvobodilne smotre, dalje s tem, da je izbojevalo zmago, novi, ljudsko demokratični državi, javni in celotni življenjski zasnovi — neposredno, ustvarjalno in odresilo poseglo v kulturno tvornost samo.

Ljudsko demokratična koncepcija nove Jugoslavije predstavlja potemtakem vsa osnovo naše sedanje in bodoče kulturne dejavnosti, našega sedanjega in bodočega kulturnega razvoja.

II. Osvobodilna fronta je s svojo borbo ukinila kričevo protislovoje med kar najpristneje človečanske in demokratično vsebino velikih kulturnih stvaritev Prešerna, Levstika in Cankarja ter med bedno resničnostjo slovenske preteklosti.

Človečanska in demokratična vrednota slovenske kulture je v narodno osvobodilni borbi in v ljudsko demokratičnem gibanju po osvoboditvi postala živo dejanje naših osnovnih ljudskih množic. Prav s tem pa je hkrati dobila pobudo, izvor, življenjsko osnovo in smer za svoj nadaljnji razvoj.

Slovenska kultura je potemtakem posledaj neločljivo, na življenje in smrt združena z Osvobodilno fronto, kajti Osvobodilna fronta — je tvornost, je ustvarjalna moč, je življenjska sila naših ljudskih množic, Osvobodilna fronta — je naš narod sam.

III. V narodno osvobodilni borbi se je hkrati z vsem narodom prerodila tudi naša delovna inteligenca. Zlomljena je bila njena tradicio-

nalna hlapčevska miselnost, slovenski intelektualci se je skupno z delavcem in kmetom dvignili v upor in doprinesel dragocen delež za zmago naše nacionalne svobode in ljudske demokracije. Hkrati se je večina naše inteligence povezala z ljudskimi množicami, iz katerih je izšla, prenehala je biti orodje protiljudske reakcije, postala je inteligenca demokratične ljudske skupnosti, države novega kova, ljudske države. Na stečaj so se odprla vrata za udržitve in razvoj resnične — ljudske inteligence.

Kulturni delavci, zbrani v Osvobodilni fronti, posevčajo zato kar največjo pažnjo naslednjemu:

1. Do kraja je treba tudi iz miselnosti naše inteligence izkoreniniti vse tiste ostanke hlapčevske preteklosti, ki bi še kdaj koli omogočili, da bi kateri koli del naše inteligence bil ali postal servilno orodje katerega koli tujeja imperializma.

2. Vsa življenjska upravičenost in moč naše inteligence obstaja v njeni povezanosti z osnovnimi ljudskimi množicami; tako povezanost je treba nenehno utrjevati in razvijati.

3. Naša kultura mora težiti za svojo resnično višino, hkrati pa z vsilo stremeti, da postane last najširših ljudskih plasti.

IV.

Ljudsko demokratično gibanje Osvobodilne fronte, ki je skovalo enotnost naših ljudskih množic, je hkrati udarilo temelje enotni življenjski koncepciji našega naroda, enotnemu življenjskemu nazoru našega človeka.

Naša kultura je dolžna s svoje strani poglobljati tako enotnost, ki ima svoje korenine v naši ljudski demokraciji, njeni vsestranski tvornosti in njenem idejnem snovanju na temelju njenih lastnih izkušenj.

V.

Resnična kultura je že v svojih temeljih nasprotna ozkosti in nacionalno šovinistični ekskluzivnosti. Njena vrednota in njena moč obstajata v njenem globoko demokratičnem, človečanskem in svetovljanskem poslanstvu.

Naša kultura mora tudi v tem pogledu ostanke zvesta velikim izročilom Prešerna, Levstika in Cankarja ter skladno z ljudsko demokratično vsebino našega novega življenja razvijati svoje človečansko bistvo.

Izdajstvo za izdajstvom

Zasliševanje Vojašava Lukačeviča, enega izmed Mihajlovičevih četniških poveljnikov

Beograd, 1. avg. (Tanjug). Včeraj popoldne se je nadaljevala razprava proti članom osrednjega odbora Draže Mihajloviča z zaslišanjem Vojašava Lukačeviča, enega izmed Mihajlovičevih podrepanikov, ki je stopil v organizacijo Draže Mihajloviča 1. 1941. Po sramotni kapitulaciji bivše jugoslovanske armade je potoval po Črni gori in Sandžaku in iskal generale, o katerih je slišal, da se borijo. Ko ni našel nobenega, se je vrnil v Beograd, kjer se je sestel s šolskim tovarišem, generalštabnim majorjem Žarkom Todorovičem. Z njim je odšel na teren. »Šla sva iz čistega idealizma«, pripoveduje Lukačevič, »toda od koraka do koraka sva se pogrezala v blato, tako da sva zašla do glave, nekateri pa še preko glave.« Z generalom Mihajlovičem se je srečal marca 1942. v vzhodni planini Lisje, ko je dobil nalogo, da štiti štab. V maju 1942. je imel na vzhodni planini Lisje prvo borbo s partizani. Ko so se partizanski odredi umaknili v vzhodno Bosno, je bil Lukačevič postavljen za poveljnika Hercegovine. Tedaj je prišel v stik z Milanom Popovićem, pozejno pa z Jevdjićem. Ze prve dneve je utrdil sodelovanje z Italijani. Tam ni bilo niti enega četnika. Ko se je pričela peta ofenziva, je bil Lukačevič v Foči. »Kje je bil general Mihajlovič?« — »V Foči.« V Foči je bila tudi italijanska posadka. Nato je dobil od vrhovnega poveljstva povelje, naj odide v Hercegovino in prevzame poveljstvo, ker se je zvedelo, da poskušajo Gjušaški ustvariti s svojimi četniki neko skupnost. Lukačevič trdi, da je hotel voditi borbo z Italijani in da je prišel v spor z majorjem Lašićem. Lašić je zahteval od vrhovnega poveljstva, da opokliče Lukačeviča s terena. Pri Plevlajah se je Lukačevič ponovno zapletel v borbo s partizanskimi odredi, ker je vrhovno poveljstvo zastopalo mnenje, da je treba s partizani voditi borbo. »Mi smo vedeli, da so partizani 1. 1943. preko člane Vrhovnega štaba Milosava Džlana nudili roke v spravo, kar pa je naše poveljstvo prikrivalo.« Lukačevič trdi, da je večkrat zahteval, naj se v Srbiji in v prvodni prične borba s sovražnimi silami, a je bilo to iz neznanih razlogov odbito.

Meseca decembra 1943. je Lukačevič odšel v vrhovno poveljstvo, ki se je nahajalo v Oršlju, v bližini Pašine ravni. Na seji poveljnikov je vprašal: »Ali se bomo proti okupatorju?« Na vprašanje, zakaj ne sodelujejo z vsemi onimi, ki se borijo proti okupatorju, so mu navedli samo stare izigrane razloge. »Lukačevič pravi, da je zahteval, naj mu pomagajo vse brozjavke in cirkularje, ki so bili naperjeni proti zaveznikom. Tedaj so tudi sodelovali, da bodo zahtevali sporazum s partizani.« »Kdo bi si mislil,« pravi Lukačevič, »da so vse to le triki! Po povratku iz Kaira, je bil Lukačevič, kakor pravi, pripravljen, da preneha z »bratomornostjo« in da se bori proti okupatorju, toda uvidel je, da se član gibanja Draže Mihajloviča ne bodo borili proti Nemcem. Bolelo ga je, ker so mnogi hrabro umirali, ko so mislili, da se borijo za svobodo svoje domovine, a so »bili samo igračka in njih nikoli nobenega izkoristil. Lukačevič je nato pripovedoval, kako se je nameraval boriti z Nemci in kako je nameraval vzpostaviti sodelovanje s partizani in kako se mu je posrečilo dobiti zveze.

Puričeva navodila

Na predsednikovo vprašanje, s kom se je razgovarjal ob priliki svojega bivanja v tujini, je Lukačevič izjavil, da je govoril z mnogimi člani bivših emigrantskih vlad in da jim je v obraz povedal, da je vodil borbo proti partizanom. Božidar Purič mu je dejal pred odhodom v Jugoslavijo: »Draža naj vodi borbo tu in tam, kajti to je potrebno radi javnega mnenja.« Za časa bivanja v Londonu mu je Purič nekega dne dejal, naj pride na veleposlaništvo v uniformi z odlikovanji. Mislil je, da bo kaka konferenca; ko pa je prišel na veleposlaništvo, so mu povedali, da bo prisostvoval poroki Julija Petra kot zastopnik jugoslovanske domovinske vojske.« »Obtožnica navaja proti vam, da ste izvršili vrsto požigov, uničenj in tudi umorov.« se je obrnil predsednik do Lukačeviča. Obtožnec je priznal, da je prišlo do sporov med partizani in četniki, vendar je on skušal »ublažiti ukrepe o represalijah.« Nato je vprašal predsednik Lukačeviča: »Sami ste ugotovili, kako ste se z dneva v dan vse bolj pogrezali v sodelovanje z okupatorjem. Toda kljub temu ste nadaljevali s takšnim delom. Ali se ne čutite krivega?« — »Jaz se vsekakor čutim krivega, toda poznati morate okolnosti. Morate razumeti, kaj pomeni stresa, a kaj podložnik.« Obtožnec se je branil, da se ni mogel pridružiti narodno osvobodilnemu gibanju, ker ni mogel preko gotovih predskotok.« »Nisem znal najti prave poti,« je rekel.

Z okupatorjem proti borcem za svobodo

Po kratkem odmoru se je nadaljevalo zasliševanje obtoženca. »Kje ste bili na poletje 1943?« — »Na levi obali Lima v borbi proti partizanom.« — »Ali ste poslal zvezne častnike v Konjic?« — »Da.« — »Kdo se je nahajal v Konjicu?« — »Italijani.« — »Ali vam je bilo znano, da so Nemci napadali z zapada partizane?« — »Ne!« — »Kako naloško ste prišli na desno stran Neretve?« — »Da zaprem prehod partizanem.« — »Kdo vam je dal to nalogo?« — »Vrhovno poveljstvo.« — »Ali vam je dalo vrhovno poveljstvo pojasnilo, kakšna bo razporeditev okupatorjevih sil?« — »Ne!« — »Moja naloga je bila, da prepre-

dim vsako prodiranje partizanov in da ustvarim možnost, da se četniki koncentrirajo.« — »Kakšne borbe ste vodili proti partizanom in kje, ko ste bili v Sandžaku?« — »Pri Priprepolju, Plevlajah in Pribojju je bila cela vrsta borb; jaz omenjam samo področja.« — »Ko ste bili v Foči skupno z Dražo Mihajlovičem, ali niste videli, da so bile tam istočasno tudi italijanske čete. Tudi hrano ste dobivali od njih.« — Obtožnec je dejal, da tega ni videl, priznal pa je, da je dobival italijansko hrano. Predsednik je izjavil, da ima proti obtožnec mnogo prijav iz Črne gore, da je postrelil mnogo ljudi. Dalje je Lukačevič priznal, da je ob priliki bivanja v tujini Puriču in ostalim emigrantom priznal, da četniki sodelujejo z okupatorjem. Draža Mihajlovič je imel večje vsote italijanskih in ameriških dolarjev in angleških funtov. S tem denarjem je osebnorozlagal ves čas svojega poveljavanja. »Prostim vas, odgovorite na vprašanje: Kaj vam je povedal polkovnik Novaković, ko ste se vrnil iz tujine?« — »Polkovnik Novaković mi je priznal, da je sodelovanje med vrhovnim poveljstvom in Nemci v polnem teku.« — »Kdo je sklenil sporazum o sodelovanju?« — Gene-

Zbiranje brodilomcev

Draža Mihajlovič se je skušal zvezati tudi s Zervasovimi silami v Grčiji. V ta namen je podpolkovnik Pavlovič 1. 1943. odšel z neko skupino v Grčijo. »Pozneje,« pravi obtožnec, »sem zvedel, da je Žujović, načelnik Puričevega kabineata, imel nalogo, da vzpostavi to zvezo.« — »Ali vam je bilo znano, proti komu se je Zervas boril?« — »Zvedel sem, da se je boril proti partizanom.« Nato je Lukačevič izpovedal, da je Draža Mihajlovič poskušal, da bi se povezal z zemljoradniško strujo v Bolgariji preko kapetana Kuglića. Sklepa je bil da bil cilj te zveze povezanje vseh elementov za borbo proti partizanom na Balkanu.

Nato je javni tožilec ob priliki obtožnecove držitve, da ni sodeloval z Nemci, prečital nekoliko njegovih dopisov s podpisom Pintram. Obtožnec je priznal, da gre za njegov podpis. »O tem, da sem sodeloval z Nemci, ne govorim,« je dejal. Tožilec: »Zakaj?« — Obtožnec: »Kateri četniški poveljniki pa ni sodeloval z okupatorjem!«

Zasliševanje majorja Dragutina Keserovića

Beograd, 2. avg. (Tanjug). Včeraj se je zagovarjal pred višjim vojnim sodiščem zloglasni vođa četniških odredov Mihajlovičeve razbojniške tolpe, major Dragutin Keserović, ki je vodil vztrajne boje proti partizanskim enotam, sodeloval z okupatorjem in domačimi hlapci, strahot, storil vse, kar se je dalo, da bi škodoval narodno osvobodilno boju. Trudil se je zlasti, da bi izvedel Mihajlovičovo naredbi iz februarija 1942, da je treba izkoreniniti vse partizanske elemente. Po nalogu Draže Mihajloviča je Keserović 1. 1943. pristal mobilizirati prebivalstvo in ga odvedel za časa pete ofenzive v Sandžak v boj proti partizanom. Leta 1944. je organiziral sodelovanje s četniškimi poveljniki, Nemci, Bolgari, Nedčevci in Ljotičevci velike operacije za uničenje partizanskih sil na področju Toplice in Kopaonika. Osebnje je pisal povelja za požiganje in ropanje hiš, za množične uboje, Bečež pred enotami narodno osvobodilne vojske in Rdeče armade jeseni 1. 1944., se je umaknil z Mihajlovičem v Bosno in sodeloval v bojih proti partizanom. Aprila 1945 se je v sporazumu z Mihajlovičem vrnil v osvobojeno Srbijo, da bi se boril proti narodno osvobodilni oblasti. Ko pa so bile četniške sile uničene na Zelenci gori, je prekorajl Drino, kjer je bil zajet in izročen narodnim oblastem. Keserović je pred sodiščem priznal, da se čuti krivega, zagovarja pa se s poslušnostjo vojske, češ, da je izvajal samo povelja Draže Mihajloviča. Sodelovanje četnikov z okupatorjem za časa operacij v To-

plic in Kopaoniku 1944 je opisal takole: »Skušal sem se umakniti, toda pritisnile so močne partizanske sile, prišel je Peko Dapčević s svojim korpusom in napadel naše sile, jih popolnoma razgal in pregnal na levi breg reke Morave.

V nadaljevanju je opisoval, zakaj se je umaknil iz Srbije. Ko je pri pohodu Rdeče armade vodil boje v Črni gori, se je odločil sporazumno z Dražo, da se vrne v osvobojeno Srbijo.« Predsednik: »S koliko ljudmi ste šli iz Srbije?« Keserović: »Z 2000.« — »Koliko jih je prišlo do Drine?« — »Dvajset.« — »In koliko čez Drino?« — »Dva.« — »Torej ste od 2000 vojakov spravili čez Drino samo dva!« Predsednik: »Ali ste došli ali izdali 1943. leta naredbo o umišljanju partizanov in o sestavi spiskov oseb, ki jih je treba umikniti?« Keserović se je skušal izgovoriti takole: »Leta 1943. je obstajala naredba, da naj budno nadzorujemo partizane, bodisi v akcijah, v gozduh, bodisi v vaseh. Takšne naredbe so imele v rokah poveljniki brigad.« Predsednik: »Toda zdali ste naredbo za množično pobijanje ljudi.« — »Izdel sem naredbo, nisem pa izdal naredbe za pobijanje.« — »Za koliko oseb določa spisak smrti?« — »Za 12 oseb.« — »Ali je bila sodba izvršena?« — »Da.« — »Na kak način?« — »S streljanjem.«

Za tem je postavil še javni tožilec obtožnec več vprašanj v zvezi z raznimi ustrelitvami. Keserović se je trdovratno izgovarjal, da je kot vojak moral izvrševati naredbe pristojnih poveljnikov, oziroma Draže Mihajloviča.

Konferenca za obnovo in napredek našega kmetijstva

Beograd, 2. avg. (Tanjug). Tu se je pričela 1. avgusta večja konferenca zaveznikov in domačih agrarnih osebnosti, ki bo trajala do 3. avgusta in je ena od temeljnih nalog določitev glavnih smernic za ureditev sobodnih vprašanj našega kmetijstva.

Po še nepopolnih podatkih, s katerimi razpolaga državna komisija za določanje vojne škode, znaša ugotovljena škoda, ki jo je prizadel okupator našemu kmetijstvu, preko 268 milijard dinarjev. Kako velika je, bomo najbolje videli, če primerjamo to vsoto z našim letošnjim državnim proračunom. Škoda, ki jo je med 4 leti vojne in okupacije utrpelo naše kmetijstvo, je tolikšna kakor državni proračun za 8 let.

Škoda, ki jo je utrpelo naše kmetijstvo, je tem večja in težja, ker so uničeni v glavnem poljedelski stroji in orodje, ki jih je danes zelo težko dobiti. Tako na primer je bilo med vojno uničenih 7780 parnih lokomotiv in motorjev, 12.830 mlatinskih strojev, 1500 traktorskih plugov, čez 350.000 navadnih plugov itd. Razen velike količine poljedelskega orodja je okupator uničil tudi okrog 485.000 kmečkih volov, 255.000 dvočolnic in 460.000 volovskih vpreg. Vse to škodo je zelo težko nadoknaditi in bo potrebno več let za obnovo uničenega kmetijskega inventarja.

Kljub tako težkemu položaju našega kmetijstva in zelo težkim delovnim pogojem pa nam je vendar uspelo posejati čez 90% orno zemlje, in sicer predvsem po zaslugi velikih naporov in žrtve našega ljudstva in medsebojne pomoči, ki so jo nudili naši kraji drug drugemu. Uspeo nam je obdelati našo orno zemljo tudi zaradi tega, ker smo poslali v poljedelske kraje, kot n. pr. v Vojvodino, delavce, ki bi sicer primanjkovali pri kmetijski proizvodnji.

Hkrati si moramo prizadevati, da našo orno zemljo v bodoče bolje posejemo kakor smo to storili minulo pomlad, ko se je vršila setev z zakamnitvijo in v mnogih krajih v neposredni bližini fronte. Zato je potrebno, da narodna oblast in naši kmetje že sedaj izvršev vse potrebne priprave za jesensko setev. Ze sedaj je treba pripraviti vse potrebno orodje, traktorje, pluge itd.

Vendar niti vsi ti ukrepi ne bodo zadostali. Brez pomoči tujine nam teh nalog ne bo mogoče izvršiti. Brez živine, traktorjev, plugov, poljedelskih strojev in vozil, ki jih moramo dobiti od UNRRA-e ali z našo reparacijo, nam ne bo mogoče obnoviti našega kmetijstva in ne bomo mogli uspešno izvršiti v bližnji bodočnosti

popolne žetvene kampanje. Na to pomoč imamo polno pravico in tudi pričakujemo, da se bo še povečala in pospešila.

V zvezi z nalogami, ki čakajo naše kmetijstvo, bomo morali letošnjo jesen posejati večjo površino zemlje kakor je posejana doslej. Samo tako bomo tudi mogli prehraniti naše obubožane kmete. Zato je treba že sedaj preorati vsa zemljišča, ki je ostala neobdelana. Prav tako je treba preorati ledino brez ozira na to, kaj bomo v bodoči setvi na njej posejali. Kmetijske komisije morajo sicerbiti, da se takoj preorajo vsa neobdelana polja in ledina. Organi narodne oblasti morajo posebno skrbeti, da se preorajo tudi tista zemljišča, ki niso dana še nikomur v najem kakor tudi ostala zemlja brez ozira na to, komu bo dodeljena in kdo jo bo pozneje obdeloval.

Na krajih, kjer se bo mlatio in odpravljalo žito, je treba poskrbeti za ugoden prevoz žita in pripravo na jesensko setev.

Tuji novinarji na obisku v Beogradu

Beograd, 2. avg. Na povabilo naše vlade je prišla 1. avgusta popoldne iz Moskve na zemunsko letališče večja skupina sovjetskih, angleških, ameriških, kanadskih, francoskih in čeških novinarjev. Med gosti so Kočevnikov, Vladimir Mihajlovič, Galagatin Mihajlo Romanovič, Kid-Revatih Leonit Aleksandrov, Fedostjev Petar Nikolajevič, Robert Magidov, Duncan, Percy Hubert, Anna Lewis Strong, Avoutrije Gustave, Raymond Arthur Davis Hanley, Chagrot, Iris Vidlan Jacob, Harold Alarich Jacob, John Gibbons, Sotie George in Stein Dagmar. Z novinarji je prišel tudi tiskovni ataše jugoslovanskega veleposlaništva v Moskvi Pavle Nijončič.

Na letališču so jih sprejeli ministar za informacije Savo Kosanović, glavni tajnik predsedništva vlade Bakić in predstavnik domačega in tujeja tiska.

Tuji novinarji se bodo mudili v Beogradu med kongresom Enotne narodno osvobodilne fronte in med tretjim zasedanjem AVNOJ-a, nakar bodo nekaj dne potovali po Jugoslaviji.

Izid volitev v Kočevju

Pri volitvah krajevne Narodno osvobodilne odbora v Kočevju dne 31. julija je bilo volivnih upravičencev 1349, oddanih glasov 1345 all 99,7%.

Pojasnilo

Podatki o izidu volitev v Ljubljani, priobčeni v tork v našem listu, se nanašajo samo na civilno prebivalstvo, ne pa tudi na vojaštvo.

Razgovori o postopanju z vojnimi zločinci

London, 1. avg. »Daily Mail« piše: »Glavne vojne zločince ne bodo postavlili pred vojniško sodišče, kot je bilo v načrtu, ampak jih bodo sodile posamezne zavezniške države, ki jih imajo v posesti. Zelo verjetno je, da se bo tako zgodilo, če se razgovori med Britanijo, Združenimi državami in Rusijo v Londonu, ki trajajo že pet tednov, ne bodo uspešno zaključili. Glavne krivce vojne v Evropi mislijo postaviti na začetno klop v najbrž samem času. Včeraj je sodnik Jackson, glavni tožitelj Združenih držav za vojne zločince, sporočil britanski, sovjetski in francoski vlad, da se mora sporazum glede procesov doseči še ta teden, sicer bo Amerika na lastno roko uredila te zadeve.

Bolgarija se želi priključiti Združenim narodom

Sofija, 2. avg. Bolgarski ministri predsednik Kimon Georgejev je v govoru na množičnem zborovanju izrazil željo, da bi se Bolgarija kmalu lahko priključila Združenim narodom. Izrazil je tudi upanje, da bodo čimprej vzpostavljeni normalni odnosi med Bolgarijo, Britanijo, Francijo in Združenimi državami. Kot poročila bolgarska novinarska agencija, je ministriški predsednik dejal: »Upamo, da bodo v Londonu prej ali slej našo željo ocenili po njeni pravi vrednosti.«

Govoril je tudi o tesnem prijateljstvu, ki veže Bolgarije z Rusijo in Jugoslavijo, in dostavil: »Obžalujemo, da nimamo nobenih odnosov z Grčijo, temu pa ni mogoče odpomniti, dokler prevladuje v vodilnih krogih te dežele sovražna čustva napram Bolgariji.«

ŠIRITE TISK Osvobodilne fronte!

Kako so gradili progo od Pragerskega do Kotoribe

Nekaj značilnih podatkov o velikem obnovitvenem delu

V nedeljo so bili kakor smo večkrat poročali, izročeni prometni zadolžitvi na železniški progi Pragerški-Kotoriba. V Ptujtu je bila razporejena tretja od šestih, v Koroščini pa dve. V Ptujtu so to dni določili zasnili železniški most čez Dravo, ki je zahteval največ napora kot najdaljši objekt v gradnji na tej progi od Pragerskega do Kotoribe. Dogažjan je tudi krajši most čez potok Studenci in cestni nadvozi na Bregu.

Na tem je vzpostavljati nemoten železniški promet na progi, ki je glavna prometna zveza Slovenije z Madžarsko, Rumunijo in Sovjetsko zvezo. Ta proga nas veže z bogatimi proizvodnimi pokrajinami evropskega gospodstva. Po njej bo pritekala naša železna industrija in naše moč. Z otvoritvijo te proge se zmanjša zveza Jugoslavije s Sovjetsko zvezo za okrog 500 km.

Organizacija dela

Ob koncu vojne je bila proga v obnem slabem stanju, saj je bilo na tej kratki progi od Pragerskega do Kotoribe v dolžini 120 km popravilnih 33 mostov. Popravlila je izvedla inženirska brigada 4. armijske oblasti s 4 bataljoni. Brigada je bila razdeljena na pet skupin, od katerih so imele tri sedež v Ptujtu, ena pa v Ormožu in Kotoribi. Skupine v Ptujtu so bile organizirane tako, da je prva gradila dolnji del mostov; dvigala viseče konstrukcije, zabijala pilote, postavljala in kozo in železne podolžne nosilce, med presekanke dele starih konstrukcij, kjer so se te dale uporabiti. Na primer pri mostovih čez Studenci in pri cestnem nadvozu na Bregu pa vzpostavljala nove dele. Most čez Studenci je bil na primer petkrat presekan od eksplozivov, ki so jih položili pet novih delov. Ptujška grupa je tudi na obeh straneh Drave prestavila železniški rasp, kajti novi zasnili most čez Dravo je zgrajen poleg starega in razlita osred med obema znaša na dveh 10 metrov. Novi most bo, kakor je povedano, samo začasen, pozneje je zgrajen na kraju starega nov trapezoidni most iz kamna in železa.

Druga skupina je polagala pragove na vsej progi in gradila gorne delove mostov. Tretja skupina je postavila železne konstrukcije mostov. Postavljena je iz 60 varčev-strobnjakov. Ti dve skupini sta opravili potrebna dela tudi na področjih v Ormožu in Kotoribi.

bil posekan v Ormožu, je poteval z vlakom do Hajdine, nato s tovornimi avtomobili do Središča, od tu pa do Kotoribe spet z vlakom, zadnjih pet kilometrov pa s konjskimi in volovskimi vprekami. Tako je bilo prepeljanih 600 kublikov lesa in vse železne konstrukcije.

Tudi organizacijske težave so bile velike. Treba je bilo ustvariti vse pogoje, da so se dela sploh začela, predvsem pa je bilo treba urediti vprašanje preiskrbe. Vsa pomožna sredstva so si morali sami oskrbeti, živino za prevoz, les, nafto itd. Hrana je prihajala skoraj vsa od drugega, v glavnem iz Maribora. In to za vseh pet skupin, tudi za Kotoribo. Tja so morali pošiljati celo vojo. — radensko. Vse transport je vršilo 6 tovornih avtomobilov in en traktor, ki so napravili skupno 34.358 kilometrov. Vsak avtomobil je tako napravil skoro 5000 kilometrov, to je razdalja od južnega Balkanskega polotoka do severnega tečaja. Tragična smrt je dohitela komandanta prve slovenske gradbene brigade Dušana Roglija, po katerem je prevzel novostvo brigade tov. Drago Blažič.

Udarniki dela

Viktim mnogovrstnim težavam se je vse delavstvo izkazalo z velikim trudom in voljo do dela. Zaposlenih

je bilo pri gradnji 4500 do 5000 delavcev, delno vseh ujetnikov. Brigada sama je štela 800 ljudi. Vso organizacijo je imela brigada sama. Tehnično delo je vodilo v vsaki skupini po dvojje ali troje inženirjev, ki so bili dodeljeni brigadi s svojimi pomočniki.

Priglašali so se delavci tudi od daleč, celo z Gorenjskega, iz Trčiča, Domzla, Mežice. Predvsem je treba omeniti udarnika tesarskega mojstra nad 60 let. Bil je najboljši delavec, vodil je vsa tesarska dela sam na vseh mostovih vsega sektorja Kotoribe in niti enkrat ni zaprosil za dopust, čeprav je delal po 16 ur na dan. S pohvalo je treba omeniti druge bataljone v Kotoribi, ki se je v delu posebno izkazal. Mnogi področni so delali po 14—18 ur dnevno. Delalo se je po treh izmenah neprekinjeno, pozneje zaradi pomanjkanja ljudi samo v dveh. Delo ni niti v najhujših težavah nikoli zastalo. Tako na primer ni bilo ponoči dovoljne razsvetljave. Kljub temu, da so bile težave z gradbenim materialom, je delo stalno napredovalo. Odkar je prva roka prišla za delo, pa do trenutka, ko je bil zadnji most dograjen, je potekalo samo 49 dni. S popravilom te proge je storjen res velik korak v obnovi našega gospodarstva.

1550 otrok v počitniških kolonijah

Naša nova socialna politika si je nadelala kot eno izmed glavnih nalog, povesti se to poletje že prve mesece svobodne otrok na počitnice, predvsem tiste otroke, ki so med okupacijo živeli v slabih socialnih in zdravstvenih prilikah in tiste, ki so vsled fašističnega terorja ostroočeli. Po vsej Jugoslaviji so bile ustanovljene počitniške kolonije, ki nudijo otrokom vse pogoje, da si okrepijo zdravje. Poslani so bili otroci iz različnih krajev Slovenije, iz industrijskih krajev, iz mest in dežele, vsi tisti, ki so jih po pravilnem poučilu izbrala naše množične organizacije.

Prva počitniška kolonija je bila v Poniškem v Dolenskem, vključno se je pravkar vrnila prva skupina 60 otrok in katero nadomesti

takoj jutri skupina 60 dečkov iz Ljubljane. Na Bledu je 65 otrok iz Trbovelj in celjskega okrožja, v Kranjski gori je 90 otrok iz Ljubljane, v Planici pri Ratečah 100 otrok iz drugih federalnih edinic Jugoslavije, v Bohinju je 60 otrok iz Trsta. V Predvorju bo v kratkem v oskrbi 500 otrok, do sedaj jih je še 216. Po večini so rudarski otroci iz Ljubljane in Trsta. V Portorožu je dosedaj 273 bolehnih otrok iz ljubljanskega okrožja in revirjev. V začetku avgusta pa pride še 96 otrok iz Jesenic in Skofje Loke in 50 iz goriškega okraja. Bohinj in Predvorje bosta te dni sprejela še vsak po 80 otrok iz Trsta. V mesecu avgustu bo v počitniških kolonijah v Sloveniji okrog 1550 otrok.

Železarski revir je počastil spomin 46 ustreljenih talcev

Dne 27. julija je bila tretja obletnica strašnega pokolja, ki so ga izvršili gestapovci nad 46 talci na Belem polju pri vasi Hrušici na Gorenjskem.

Za časa narodnoosvobodilne borbe so tudi vaščani iz Hrušice podpirali naše borce s hrano in obleko ter jim nudili prenočišča. Podli izdajalci so seveda poskrbeli, da je to prišlo na uho gestapovcem na Jesenicah. In tako so proti koncu julija 1942 obkolili vas Hrušico ter aretirali preko sto moških, žena in otrok. Starše moške, žene in otroke so odpeljali v Medvode, mlajše moške in fante pa v Begunje. Dne 27. julija 1942 so nacistični rablji na avtomobilih odvedli iz Begunj 46 mož in fantov, jih peljali skozi vas Hrušico na samotno Belo polje, ki leži med Hrušico in Dovjem. Tu pa so zverinsko vseh 46 žrtve pobili. Padle žrtve so bile doma s Hrušice, Jesenic, Javornika in Koroške Bele. Med nesrečnimi žrtvami je bilo tudi po več bratov ter očetov in sinov. To grozotno dejanje je izvršil znani pruski krvnik gestapovec Lineka. Ko so se naši mučeniki še zvižali v smrtnih krikih, se je morilec mirno vsedel na trato ob cesti in si privoščil malico, ko da se ni nič zgodilo. . . Trupla so nato zmetali na

kamion ter jih odpeljali v Drago pri Begunjah in jih pokopali v skupnem grobu.

V nedeljo, 29. julija, je bila na Belem polju spominna žalna svečanost za ustreljenimi talci. Že v zgodnjih urah so se začele pri Belem polju zgrinjati množice ljudi ter so položile na grob talce mnogo vencev in cvetja. Ob 9. uri je krenil s Hrušice dolg žalni sprevod proti morišču, ki leži vrh cestnega klanca, kjer cesta zavije v Zlatogorovo dolino. Na čelu spreveda je korakala mladina z zastavami, nato dve četi vojakov in kovinarska godba z Jesenic. Sledila je dolga vrsta ostalega prebivalstva.

Kraj, kjer so pred tremi leti ugasnila dragocena življenja, je bil ves okrašen s cvetjem, zelenjem ter zastavami. Vsa slika je zbujala bolesten vtis. Ko je godba odigrala žalostnino, so sledili žalni govori in cerkveni obredi. Mladina je počastila spomin mrtvih junakov z deklaracijami in položila venec živordečega cvetja na izmučeno zemljo. Ganljivo je poleg drugih izpregovoril visokolesec tov. Vladimir, ki je imel med talci mnogo prijateljev iz mladostnih dni. S pesmijo »Žrtvam« so jeseniški pevci zaključili žalno svečanost, nakar je godba zaigrala slovensko in slovensko himno.

Danes premiera sovjetskega filma

LENIN 1918. LETA.

Predprodaja vstopnic v kinu »Union« od pol 11. do 12. ure

Nov roman

začne v nedeljo 5. t. m. Izhajati v »Slovenskem poročevalcu«:

VALENTIN KATAJEV:

ŽENA

KULTURNI PREGLED

France Kozar

V nedeljo zvečer priredi propagandni odsek okrajnega odbora v Trbovljah spominski večer, posvečen delavskemu pesniku in borcu Francetu Kozarju, ki je padel ob zadnji nemški ofenzivi. Prireditve bo ob lepem vremenu na dvorišču pred Delavskim domom, ob dežju pa v dvorani. Sodelovali bodo Tone Seliskar, Ludvik Mrzel, Ladislav Klanta in rudarska godba pod vodstvom kapelnika Hudarina. Prireditve bo hkrati posvečena spominu vseh borcev iz rudarskih revirjev, ki so dali svoja življenja v osvobodilni vojni.

France Kozar med poznavelec slovenskega slovstva novejših dobe ni neznan ime. Otroku črne hrastniške doline je narava v dušo vcepila tiho čudovitost žar, ki ga pesniki nosijo s seboj in iz katerega se porajajo velika dela umetnikov, in s tem pekočim žarom v duši je ostal ruder. Delal je v hrastniških in trbovljskih jamah, a ko je kakor tisoč drugih prihajal na štih, je med tovariši — sam zmerom najboljši tovariš — lokal in snoval, luščil podobe in zgodbe iz dejanja in nehanja svojih jamskih ljudi, pristuškoval besedi starih rudarjev o borbah in strajkkih nekoč, preudarjal z njimi, kako bo se kdaj — zapisoval, pisal in zlagal pesmi. Bila je občudovanja vredna energija v njem. Teško delo v rudniku mu ni

ubijalo duha, delo v političnih, strokovnih in prosvetnih organizacijah, ki mu je posvečal dobršno mero prostega časa, mu je dajalo pohubo. In da so ga zandarji tako pogosto iskali in zapirali, ga je samo podžigalo v vnevi.

Mnogo, mnogo je delal in študiral, vse njegovo življenje je bila ena sama volja po znanju. »Spominševanje bo di moj edini vzor!« — to Kettejevo maksimo si je bil zapisal v dno srca. Ni bilo predavanja v Trbovljah, ne da bi bil France Kozar iz Hrastnika prišel nanj čez hrib, ni bilo političnega ali prosvetnega tečaja, da bi ga bil zamudil. Najboljša pot do znanja je poznavanje jezikov. Tega se je France Kozar dobro zavedal, preko srbohrvaščine je segel po bolgar-

PO DOMOVINI

PARTIZANSKI DAN V KROPI

Ob priliki »Partizanskega dne« 5. avgusta t. l. bo na kroparskem pokopališču ob 9. uri zjutraj velika žalna svečanost v počastitev spomina padlih borcev, ki počivajo na tem pokopališču in njegovi okolici. Pri svečanosti bodo sodelovali jeseniška kovinarska godba, pevski zbor ter častna četa XVII. udarne divizije. Vabljeni vse svoje, prijatelje in znance padlih borcev, da se te slovesnosti udeležijo. Od vseh vlakov bodo ta dan vozili avtomobili s postaje Podnart-Kropa.

NE NASEDAJTE ZLOČINOM!

Razni elementi se še danes poslužujejo najrazličnejših metod, da se okoristijo na račun naših ljudi. Tako je nedavno skupina sumljivih ljudi dvema kmotoma iz Kaplje odvzela konje pod pretezo, da jih morajo rekvirirati. Ko je drugi lastnik konj zahteval uradno izkazilo, na podlagi katerega smejo rekvirirati, so se sprva nekaj časa izmikali, končno pa pustili konje — to ni naglo odkurili. Ta ke ljudi je treba prijati, odnočno jih takoj naznaniti pristojni oblasti!

S KOZJAKA

Kmetje in delavci na Kapli pravljajo zgorelo šolo. V pičlih enajstih dneh so očistili vse ruševine, pripravili les ter postavili ogrodje za streho. Delajo po 12 ur dnevno in če bodo dobili kmalu tudi opako, bo ta šola popravljena v rekordnem času. Čeprav so velike težave s stavbnim materialom, hočejo delavci premagati tudi te ovire ter si bodo apno sami pripravili. Predvidoma bo šola do jeseni dograjena.

Z GRADISCA PRI MARIBORU

Z veliko vneto popravljajo delavci našo podro šolo. Pretekli teden so popravili ruševine ter tesali les, sedaj pa vozijo že opako, da se bo čim prej začelo zidanje. Hrano za delavce dajejo kmetje in tudi les so si kar sami pripravili. Delavstvo dela po dvanajst, večkrat pa tudi štiriinajst ur dnevno. Ljudje delajo z velikim veseljem, saj kmalaj čakajo, da bodo otroci spet hodili v šole.

SV. OŽBOL PRI MARIBORU

Neše žage pojele neprenehoma in delajo s polno paro tudi in dan. Ta les se porablja pri popravilju proge Pragerske-Kotoriba. Ko bo to delo popolnoma dokončano, bodo naši drvarji delali na področju svoje »druge. Organizirani so v udarni »druki, ki šteje okrog sto ljudi. Ti delavci so razdeljeni v dve skupini, katerih prva dela v Vitožu, druga v Sošnerjevem gozdu. Manjše številce pa dela tudi v domačem kraju.

IZ KAMNICE

Koncem julija smo imeli vinarji iz Kamnice, Bresternice in Rošpoha sestanek pripravljalega odbora ESZDNJ in sklenili, da se bomo vinarji, kakor tudi poljski delavec, hlapi, služniki in kočarji organizirali v Enotni strokovni zvezi delavcev in nameščencev. Na ta način se bodo razmere našega doslej tlačenega poljskega in vinogrdniškega delavstva znatno zboljšale.

PROSVETNO DELO V DOLNJI LENDAVI

V dolnjoledavskem okraju so vsa šolska poslopja razen dveh toliko ohranjena, da se v njih lahko vrši pouk. V vsakem okraju je 38 osnovnih šol, ena meščanska in en otroški vrtec. Šole obiskuje 852 otrok. Od 68 učiteljev so trije kvalificirani, ostali pa so pripravniki. Od teh jih je 17 še na učiteljskem tečaju. 7. julija je bilo v Dolnji Lendavi po štirih letih zopet učiteljsko zborovanje.

VSI MARIBORSKI KVARTI

udarniško pomagajo pri čiščenju ruševin in splošni obnovi mesta. Franciški kvart je porazdeljen na štiri kopalne sektorje in pospravlja ruševine vsak ponedeljek terek in petek. Skupno s Franciškim kvartom delajo prebivalci Stolnega kvarta po dve uri tedensko. Ker je delo hkratu po tisoč in še več ljudi, ter so bili prostovoljni delavci skoraj drug drugemu na poti, so udarniško delo tako razdelili, da se bo delo v manjših skupinah. Tudi Koroški kvart se marljivo udeležuje v tem delu, zlasti pri obnovi splošne bolnišnice. Pohvalno je omeniti tudi lastnike konj, voz in tovornih avtomobilov, ki po več ur dnevno odvažajo ruševine. Udeleženci in udeleženke učiteljskega tečaja v Mariboru so kljub svojemu osemurnemu pouku in študiju, v večernih urah še vedno našli toliko časa, da pomagajo pri obnovi; zlasti so se izkazali pri čiščenju ruševin splošne bolnišnice.

Pišejo nam

Canekarjevimi vsem slovenskim borcem

Zadnjič smo čitale v »Slov. poročevalcu« dopis naših borcev Canekarjeve brigade: »Pozdrav Beli Krajini«. Tovariši Canekarjevci in borci vseh slovenskih brigad, tudi mi vas pozdravljamo, tudi mi se vas sponinjamo vsak dan! Čeprav so naše kašče prazne in tudi sodčki sedaj kar votlo bobnijo, vse vendarle pogrešamo pri mizi. Kar malo nas je sedaj pri naši skromni skledici Če bi bili vi sedaj tu, bi se še zmeraj tudi za vas kaj dobilo, saj smo vas imeli zmeraj tako radi.

Vemo, da v današnjih dneh marsikje tožijo, da je težavno življenje, ker ni dovolj hrane, ker pač ni dovolj vsega, kar človek nujno potrebuje. Pri nas ne toži nihče, mi smo srečni, da živimo v svobodi, da lahko spet v miru gradimo in obnovljamo naše domove. In tudi če bi jedli samo enkrat na dan, mi smo srečni za to svobodo, ki smo si jo tako težko priborili. Vmo pa dobro, če bomo pridno delali, bomo imeli tudi več.

Precej nas je zadela letos suša, pa vendarle bo nekaj pridelka. To vemo, da lačni ne bomo. A trta, trta, ta bo letos bogato obrodila — Canekarjevci, Gubci in drugi naši stari partizani in borci slovenskih brigad, Bela Krajina vas kliče, Bela Krajina vas vabil Tam, kjer stoji naša lepa in prizana Dragomila vas, tam se bomo srečali. Pridite vsi znanci partizani in partizanke na ta partizanski praznik — Bela Krajina vas bo spet pozdravila!

Belokranjce.

Dvojce pisem s Koroškega

Iz Roža

Iz Roža smo prejeli pismo, v katerem nam pišejo med drugim: »... Kaj pa pri vas počenjate? Mnogo slišimo in čitamo o kongresih, zborovanjih, mitinških, resolucijah, sklepkih in podobnem. Ali ste tudi pri delu tako pridni? Zeleli bi, saj si ne morete niti misliti, kako ob tih večerih gledamo in prislušujemo čez Karavanke in želim svobode, o kateri se tu radio čita v časnikih in sliši v radiu. In še vedno sliši samo prtajeno petje koroške mladine: »Svoboda zlata, kmalu boš tu.« Vsak dan nanesejo naša dekleta in fantje svežih rož na grobove padlih borcev za svobodo. Naša zastava visi sredi vasi na lipi, čeprav so že streljali po njej, pa je še do danes ni upal nihče sneti. Ta narod tu je takšen, tih in miren, a krčevit in zvest. Ne mara hrupa, ne glasnih manifestacij, samo z rokami se je zaril v svojo grudo in ne bo izrustil. »Smo in ostanemo Titovi,« pravimo in če nam fašisti še tako grozijo.

Iz Ziljske doline

Osem tednov je preteklo, kar smo se poslovili od naših borcev — partizanov. Osem tednov po koledarju, a v naših vaseh so se potegnili ti tedni v leta. Dolgi so dnevi v čakani, še daljši so v čakanju večeri. Nihče več ne potrka na okno v temni noči, da bi nam zapel hrepenečo pesem o svobodi in prinesel zarez sončnega prostosti s planin. Pri nas je čas obstal in radost je okamenela z njim.

Res, mora je lela na našo dolino in desetkrat hujska je zdaj, kakor je bila prej, ko smo živeli v pričakovanju. Vse to je res. In res je tudi, da je ostala naša dolina tiha in mirna, kakršna je bila stoletja. Zilja še vedno pošilja svoje zelene valove Dravi v naročje in z njimi naše pozdrave svobodni domovini.

Izdelemo se že načrti za stalno dramo in opero v Splitu, ki bo prirejela tudi gostovanja pa vsej Jadranski obali.

KAJ IGRAJO V BEOGRADU

Težiče sporeda v beograjskem narodnem gledališču je na dvanajstih dramskih delih. Med temi so uprizarjali v zadnjih tednih Nušičevo komedijo »Bogrod nekdanj in sedaj«, »Podvalce Milovana Glišića, dramatičnija Br. Čosičevega romana »Pokošeno polje«, ki mu je dal Mile Dimić v odrski prireditvi naslov »Sile«, Stevana Srećca »Jono Zamfirvo« (dramatičnija S. J. Bunčaja in »Hajduka Stanka« po romenu J. Veselovića. Nekaj dram je bilo vzeših iz sodobne sovjetske literature, tako A. Kornejčuka »Misija mlster Perkinsa v deželi boljševikov« in »Vdore Leonida Leonova, ki je na sporedu že dolgo vrsto mesecev. Igrajo tudi Čapkov »Matere« in »Srebrno tobacnico« Angla Galsworthyja. Zadnja dramska premiera je bil Gogoljev »Revizor«.

Operni sporedi dajejo klasična dela: Smetanovo »Prodano nevesto«, Pučnikovo »Boheme« in »Glumače Leoncavalla. Na sporedu je tudi »Polovecki logor«, balet iz Borodnove opere »Knez Igor«.

PREKMURSKA KULTURNA SKUPINA

Iz Murske Sobotke poročajo, da je bila preteklo nedeljo v dvorani Mladinskega doma krstna prireditve v tujoče kulturne skupine, ki jo je organiziral propagandni odsek pri okrajnem odboru Osvobodilne fronte. Skupina bo obiskala v prihodnjih dneh prekmurske vasi.

ZADRUŽNI VESTNIK

Duh našega novega zadrugištva

Primorski dnevniki piše: 25 let... Pravi smisel zadrugištva, samopomoč v medsebojni pomoči, mnogo...

pokazati tudi v pripravljenosti, priskočiti na pomoč s fizičnimi močmi... Zadruga pomeni združenje sil...

Zadruga delavnost se ne sme omejevali samo na vpis v zadrugo... Načrt za prvo zadrugo kmetijstvo gospodarstvo v Mariboru

sameznega kandidata za odbor posebej pretehtali. Tako so prišli v upravni in nadzorni odbor samo resnični zadrugi delavci...

Načrt za prvo zadrugo kmetijstvo gospodarstvo v Mariboru

Pred dnevi je bil na pobudo ministrstva za kmetijstvo predložen memorandum čimteljema načrt za prvo zadrugo kmetijstvo gospodarstvo v Mariboru.

Postojnski okraj ima svojo kmečko zadrugo... V Postojni je prišla 23. julija poslovalci Nabavna in prodajna kmečka zadruga.

Nabavljalna in prodajna zadruga na Vrhniki

Tudi Vrhnika je bila do osvoboditve domača naša protiljudska gospode, kakor so bili advokati Marolt, veleposelnik Hren, mizar Voljč in drugi.

Ustanovitev okrožne poslovne zveze v Celju... Začeli smo ogromno delo, da obnovimo našo domovino in ustvarimo sebi in svojim otrokom blagostanje.

Enotni prispevki za obvezno socialno zavarovanje

V beograjskem »Službenem listu« z dne 31. julija je objavljena naredba zveznega ministra za socialno politiko o stopenjnih prispevkih za socialno zavarovanje.

Ministrstvo za trgovino in oskrbo predpisuje v sporazumu z ministrstvom za kmetijstvo sledeče začasne odkupne cene za govejo klavno živino ter prodajne cene za meso in drobovino.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Posavsko prebivalstvo gradi nasipe ob Savi pri Novi Gradski

V posavskih vaseh, zlasti na Crnac polju pri Novi Gradski povzročajo poplave Save vsako leto ogromno škodo. V stari Jugoslaviji so sicer od časa do časa gradili nekaj nasipov, dela pa niso prišla naprej.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Tudi Razbor se prebujajo

Razbor, 28. julija... Na Razboru je bil sestanek za ustanovitev zadruge. Udeležilo se ga je veliko število ljudi.

NAŠE GOSPODARSTVO

Vinogradništvo in živinoreja v mariborskem okrožju

Mariborsko okrožje ima 12 tisoč hektarov vinogradov zlahke trte, to je skoraj polovica vinorodne površine bivše dravske banovine. Na tem ozemlju smo pridelali na leto okrog 240.000 hektolitrov vina.

Cene za živino in meso

Ministrstvo za trgovino in oskrbo predpisuje v sporazumu z ministrstvom za kmetijstvo sledeče začasne odkupne cene za govejo klavno živino ter prodajne cene za meso in drobovino.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Opazke k dodelitvam živil za avgust

Z avgustom so bili ponovno zvišani obroki nekaterim važnim živilom, zato bo zanimivo, če tokratne količine primerjamo s količinami po italijansko, pravilneje nemško okupaciji aprila t. l.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

Obvestilo čebelarjem

Ker ministrstvo za kmetijstvo ni bilo mogoče še letos v sporazumu z okrožnimi, okrajnimi in krajevnimi narodno osvobodilnimi odbori in čebelarjem uredujti ajdova pašišča, se začasno določajo ajdova pašišča, ki so bila urejena z naredbo kr. banske uprave št. 4375/1 iz leta 1939.

